

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 270

van **NADIA SMINATE**

datum: 17 december 2014

aan **LIESBETH HOMANS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Aanpak radicalisering - Beleidsdomein Inburgering en Integratie

Radicalisering is een proces waarbij een persoon of een groep in toenemende mate bereid is de consequentie te aanvaarden van de strijd voor een samenleving die niet strookt met onze democratische rechtsorde en waarbij in extreme gevallen ondemocratische middelen worden ingezet. Radicalisme is problematisch als de vrijheid of zelfontplooiing van personen of groepen in de samenleving wordt beperkt of onmogelijk gemaakt vanuit radicale opvattingen en beïnvloedingsdrang. Het wordt ook een maatschappelijk probleem wanneer men zich afzet tegen de democratische rechtsstaat, tegen de universele mensenrechten of tegen democratische verworvenheden en uiteraard wanneer het gepaard gaat met of tot uiting komt in strafrechtelijke feiten.

Vandaag is de problematiek van het moslimradicalisme, met vertrekkende jihadisten als extreem en zichtbaar fenomeen, bijzonder actueel. Als we spreken over moslimradicalisering is het belangrijk te duiden dat het gaat om de processen in hoofde van het individu en niet binnen de islam als instituut.

Een antwoord bieden op deze problematiek is niet evident en vergt proactieve, preventieve en reactieve maatregelen.

1. Welke projecten werden geselecteerd in het kader van het Federaal Impulsfonds Migrantenbeleid (oproep 2014) rond deradicalisering, identiteit en uitsluiting? Graag een korte toelichting per project (timing, thematiek, actoren, budget enzovoort).
2. In welke mate is er extra aandacht voor de radicaliseringsproblematiek tijdens het inburgeringstraject voor imams?
3. In welke mate komt deze problematiek vandaag aan bod tijdens de dialoog met de moslimgemeenschap? Op welke manier kan worden samengewerkt? Zijn er initiatieven van de moslimgemeenschap die (kunnen) worden ondersteund?
4. Hoe kunnen volgens de minister tegengeluiden worden ondersteund? Welke rol kunnen spijtoptanten of sleutelfiguren volgens haar spelen? Is dat zinvol?

LIESBETH HOMANS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

ANTWOORD

op vraag nr. 270 van 17 december 2014

van **NADIA SMINATE**

1. Er werden twee projecten geselecteerd die in hun aanvraag zelf specifiek aangaven met het project te willen werken rond het fenomeen van radicalisering. Het gaat om een project in Vilvoorde en één in Brussel. U vindt de details over de projecten als bijlage. Uiteraard werken veel meer geselecteerde projecten mee aan een preventieve aanpak van radicalisering. Projecten ter preventie van schooluitval, rond toeleiding naar werk, rond sociale cohesie, enzovoort, versterken de positieve aanpak van de voedingsbodem van radicalisering. U vindt de lijst van alle projecten eveneens als bijlage.
2. Ik erken dat een goed georganiseerde moskee, die voeling heeft met de leefwereld van jongeren, mee kan helpen vermijden dat jongeren hun toevlucht zoeken tot haatpredikers of radicale groeperingen. Imams spelen hier een belangrijke rol. Cruciaal is dat zij de Nederlandse taal beheersen en voeling hebben met de lokale context en de waarden en normen van de Vlaamse samenleving. In die zin kan inburgering een introductie zijn voor imams: het kan een opstap bieden naar meer NT2, naar vorming in hoger onderwijs, enzovoort.

Sowieso zijn imams van een door de Vlaamse overheid erkende plaatselijke geloofsgemeenschap verplicht tot het volgen van een inburgeringstraject. Deze verplichting is een erkenningsvoorwaarde van de eredienst. Het aantal imams dat door deze erkenning verplicht wordt, is echter beperkt (20 sinds 2007).

Ik zal zeker bekijken op welke manier we de moskeeverenigingen en de 28 door Vlaanderen erkende moskeeën kunnen betrekken en versterken in de preventieve aanpak van radicalisering en imams kunnen ondersteunen en hoe we binnen het inburgeringsaanbod meer maatwerk voor deze doelgroep kunnen mogelijk maken en het bereik van het aanbod kunnen verbeteren.

3. Op 17 oktober had ik een eerste kennismakingsgesprek met afgevaardigden van de Moslimexecutieve. Het thema van radicalisering kwam op dit overleg ook aan bod en zal zeker nog verder worden opgenomen. Ik plan een nieuw gesprek op korte termijn. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 2, zal ik bekijken op welke manier ik de moslimgemeenschap kan betrekken en versterken in de preventieve aanpak van radicalisering.
4. Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, federaal collega Jan Jambon, kondigde reeds aan dat België de voortrekkersrol wil spelen voor een project binnen het Europese programma 'Syria Strategic Communication Advisory Team'. Het gaat om een preventieve aanpak van radicalisering door middel van de organisatie van een *counter narrative* of een contrapropaganda programma op het internet. Het project wordt gerealiseerd met Europese middelen. Dit is een zeer waardevol initiatief. Aangezien federaal wordt ingezet op de organisatie van structurele tegengeluiden op het internet, nemen we dit Vlaams niet specifiek op. De inzet van getuigenissen van 'gederadicaliseerde' jongeren binnen een hulpverlenend kader behoort in eerste instantie tot de bevoegdheid van de minister bevoegd voor welzijn.

BIJLAGE

Projectomschrijving specifieke FIM-projecten radicalisering

2014/NL/0595 Een Jeugdontmoetingscentrum voor Vilvoorde centrum

Projectuitvoerder: stad Vilvoorde i.s.m.:

- Uit de Marge vzw: begeleiding bij beheer van het jeugdcentrum
- ROJM vzw: beheer van het jeugdcentrum
- Mijlpalen vzw, Moskee, Jongeren Anassr, Alif-lam: samenwerking of verschaffen van lokaal voor het ontplooiën van hun scoutsbeweging. Hulp bij bereiken van allochtone ouders
- JAC-CAW: toeleiding naar hulpverlening, vorming, informatie op maat van jongeren
- LOP, Secundaire scholen, CLB Vilvoorde: vorming, samenwerking bij individuele begeleiding van jongeren, terug leiden naar onderwijs
- Onthaalbureau Inburgering, VDAB Vilvoorde: hulp bij het bereiken van nieuwkomers, vorming, informatie, toeleiding naar werk
- Jeugd -en sportverenigingen Vilvoorde: voorzien van activiteiten, recruterende van begeleiders
- Stad Vilvoorde, dienst jeugd

Projectbeschrijving (aanvraag):

Vilvoorde is zwaar getroffen door de radicaliseringsproblematiek. Van alle steden is het aantal Syriëstrijders in Vilvoorde het hoogst. Er zijn ook ernstige vermoedens dat nog eens een 60-tal jonge Vilvoordenaren een vertrek naar Syrië overwegen. Het merendeel van deze geradicaliseerde personen is tussen de 15 en 25 jaar oud en is van vreemde origine. Daarom is het hoog tijd om in Vilvoorde werk te maken van de emancipatie, participatie en integratie van jongeren in de maatschappij, door het opstarten van een jeugdontmoetingscentrum voor 12 tot 21 jarigen. Het doel van dit centrum is om te voorzien in een vrijetijdsaanbod dat tevens op een laagdrempelige manier de link legt naar onderwijs, ouderbetrokkenheid, tewerkstelling en hulpverlening. Het jongerencentrum moet tevens de plaats worden waar op professionele manier werk wordt gemaakt van individuele deradicalisering bv d.m.v. time-out projecten. Op die manier kunnen we in Vilvoorde een sterk netwerk creëren waar tieners, jongeren en hun ouders op kunnen terugvallen en dat een reële dam kan opwerpen tegen de radicaliseringsproblematiek waarvan de Vilvoordse jongeren en hun gezinnen het eerste slachtoffer zijn.

Timing:

1. Voorbereiding van de vernieuwing van de jeugdinfrastructuur en de aanleg van de sport en speelinfrastructuur in de directe nabijheid van het jeugdcentrum. De investeringskosten werden inmiddels nauwkeurig geraamd. De concrete realisatie is voorzien voor het voorjaar van 2015.
2. Afronding behoefte- en haalbaarheidsonderzoek door Uit de Marge (UDM) en finalisering samenwerkingsverband met ROJM, voorjaar 2015.
3. Voorbereiding project door jongerenpreventiewerker van dienst jeugd, voorjaar 2015 (jongerenpreventiewerker is reeds in dienst).
4. Opstart jeugdcentrum tegen zomervakantie 2015

Budget:

Werking & personeel: 24.000 euro

Infrastructuur: 95.000 euro

2014/NL/0151 Radicalisatie, vroeger en nu

Projectuitvoerder: Almanar vzw i.s.m.:

- FIREFEC Bandundu vzw Zamanlaan 37, 1190 Vorst, doelgroep senioren van Congolese origine
- Immigr'arte' Fortstraat 35 1060 Sint-Gillis, doelgroep: mensen met Zuid-Amerikaanse achtergrond
- Merhaba Kolenmarkt 52, Brussel, doelgroep: holebi's
- Matissa vzw Wipstraat 6, 1060 Sint-Gillis, doelgroep jongeren met een migratieachtergrond
- Ten Weyngaert Bondgenotenstraat 54, 1190 Vorst, communicatie & infrastructuur, zaalverhuur
- Parochie Curé d'ars, doelgroep: lokale senioren zonder migratieachtergrond
- FMDO vzw Bondgenotenstraat 52, 1190 Vorst, administratieve ondersteuning
- de Lork Jean Robiestraat, 29-1060 Sint-Gillis, doelgroep: mensen met een lichamelijke beperking
- Hiwar Bondgenotenstraat 52, 1190 Vorst, audiovisuele ondersteuning
- MRAX Fadiaba Mohamed Malamine Poststraat, 37- 1210 Brussel expert

Projectbeschrijving (aanvraag):

Radicalisering is een maatschappelijk fenomeen dat zich voordoet in verschillende vormen zowel in onze lokale omgeving als op wereldniveau en we worden er steeds meer mee geconfronteerd.

Almanar wil samen met heel wat verenigingen van mensen met en zonder migratieachtergrond, dit fenomeen begrijpen, de geschiedenis kennen en de oorzaken analyseren. Dit doen we aan de hand van maandelijkse vormingen of ontmoetingsmomenten waarop we bijvoorbeeld experts uitnodigen of in gesprek gaan met elkaar op basis van de informatie die we reeds vergaarden. We werpen ook een blik op de actieplannen die nu op tafel liggen en linken dit aan onze eigen analyse. We ontwikkelen aanvullende sensibiliseringsinstrumenten en formuleren onze eigen aanbeveling m.b.t. tot de manieren om radicalisering tegen te gaan.

Timing:

Eerste fase: januari

- met de doelgroeppartners: doelstellingen verfijnen en omzetten naar jaaragenda met concrete acties

- met de inhoudelijke partners: inhoudelijke infosessie voorbereiden met elke partner

Tweede fase: (februari tot november, geen acties tijdens zomervakantie)

- organisatie maandelijkse infosessies met experts en getuigenissen

- februari: het probleem begrijpen en ontleden: welke evoluties en verschijningsvormen zien we doorheen de geschiedenis? Welke bewegingen kunnen we herkennen? Welke cijfergegevens zijn er? Welke zijn de actuele vormen? Wat bedoelen we met radicalisering en extremisme.

- maart: de oorzaken van radicalisering ontleden: welke problemen in de maatschappij liggen aan de oorzaak? Hoe kunnen we herkennen dat iemand op weg is om radicaal te worden?

- april: analyseren van de oplossingen die momenteel naar voor worden geschoven door de bevoegde instanties, gevolgd door ronde tafel met evaluatie en dialoog hierover

- mei- juni : workshops: hoe omgaan met frustraties?

- september - oktober:

° zelf instrumenten ontwikkelen ter sensibilisering: ronde tafels

° ruimere acties en oplossingen voorstellen: aanbevelingen

- november: uitwerken van voorgesteld actieplan

Voor de maandelijkse vormingen gebruiken we steeds verschillende interactieve methodieken: film, werkgroepen, debat, humor, ronde tafels,..

- tussentijdse evaluatie van het project met de doelgroeppartners en deelnemers

Derde fase: december

- december: voorstelling van aanbevelingen en instrumenten ter sensibilisering aan grote publiek

- eindfeest met voorstelling van actieplan en instrument ter sensibilisering

- verspreiden van ontwikkelingsinstrument om te sensibiliseren

- afspraken maken met kabinetten om aanbevelingen voor te stellen

- evaluatie van het project met de doelgroeppartners en de deelnemers

Vierde fase: na afloop van het project

- aanbevelingen blijven promoten en verdedigen

Budget:

18.770 euro